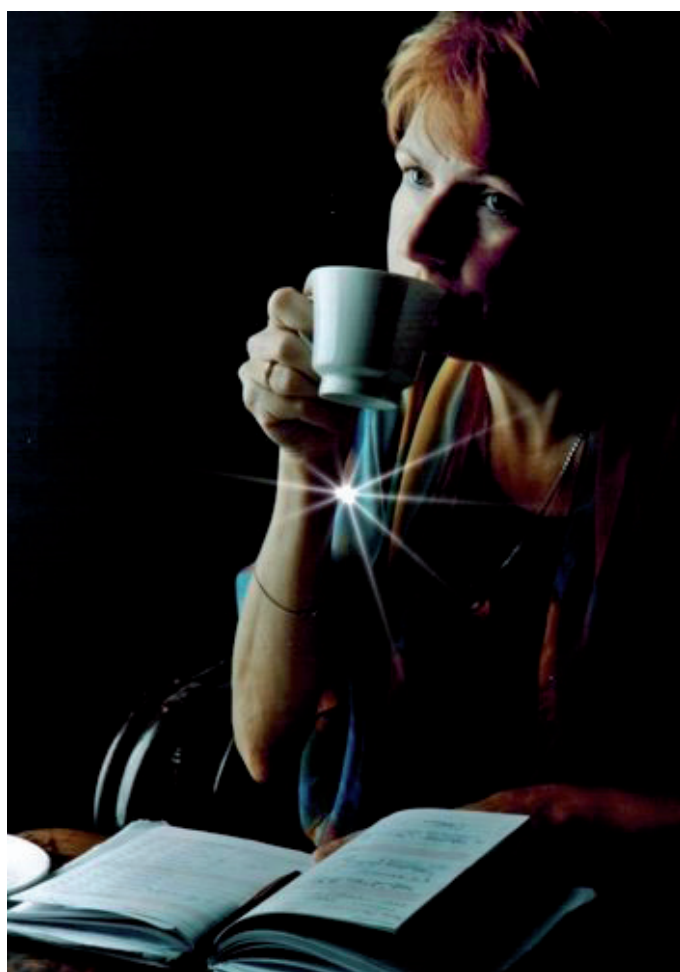

Spotkanie

Z MAŁGORZATĄ SKWAREK-GAŁĘSKĄ

z okazji 35. lecia debiutu prasowego

Fot. Beata Jaśniak

Oprawa artystyczna:

Paweł Ciesielski
Marek Czmochowski
Ryszard Krauze
Agnieszka Wasiak
Eliza Anna Hanisch
i inni

Interpretacja wierszy:

Ewa Karaśkiewicz

Prowadzenie spotkania:

Dariusz Staniszewski

13 kwietnia 2016 r.

MAŁGORZATA SKWAREK-GAŁĘSKA

Jest łodzianką od paru pokoleń. Z wykształcenia bibliotekarka. Pracuje jako kierownik filii bibliotecznej. Prowadzi dwa Dyskusyjne Kluby Książki. Organizuje spotkania poetyckie w ramach wymyślonych przez siebie projektów: Katamaran Literacki i Stolik Poetycki. Współpracuje ze Stowarzyszeniem „Obszary Kultury”, Fundacją „Surei No Mon”, Klubem Yakumo-goto oraz ze szkołami, przedszkolami, bibliotekami, domami kultury i grupami literackimi. Od 2015 roku pełni funkcję prezesa Oddziału Łódzkiego ZLP. Odznaczona odznaką honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”. Otrzymała również Certyfikat Lider Społeczno-Oświatowy przyznawany przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Fot. Beata Jaśniak

BIBLIOGRAFIA

W wyborze i opracowaniu Małgorzaty Skwarek-Gałęskiej

Bibliografia obejmuje lata 1980-2016, ale jest niepełna, ponieważ większość wycinków prasowych będących w posiadaniu poetki, nie została opisana wcale, lub została opisana nieprawidłowo.

Bibliografia została podzielona na trzy części:

- I. Wydawnictwa samodzielne
- II. Wydawnictwa zbiorowe
- III. Czasopisma

W obrębie poszczególnych części zachowano układ chronologiczny.

I. Wydawnictwa samodzielne:

1. Ośrodek Sztuki Młodych Łódzkiego Domu Kultury zaprasza na wieczór autorski / Małgorzata Skwarek. - Łódź: Ośrodek Sztuki Młodych, 1981. - [6] s. ; 18 cm. - Z cyklu: spotkania z młodą poezją. - Składanka zawiera: zdjęcia, życiorys, 8 wierszy.

2. Świat smakuje lepiej w całości / Małgorzata T. Skwarek. - Bydgoszcz: „Arkona”, 1992. - 32 s. ; 21 cm
Utwory z tego zbioru były prezentowane na antenie TVP w programie I, w październiku 1992 roku.

3. Biała róża - to senne marzenie / Małgorzata T. Skwarek; rys. Sebastian Grzybowski; okładka Artur Gromek. - Łódź: Klub Garnizonowy, 1992. - 128 s. ; 10 x 7 cm
Książeczka podzielona jest na pięć części.

4. Dom na gruzach bajki / Małgorzata Tatiana Skwarek. - Łódź: Oficyna Bibliofilów, 1995. - 36, [4] s. ; 21 cm. - ISBN 83-86058-51-X

Tomik prezentowany na antenie *Radia Łódź* w 1996 roku w audycji *Poezja nocą*.

5. *Zza zakrętu* / Małgorzata T. Skwarek-Gałęska. - Łódź: Oficyna Bibliofilów, 2006. - 39, [1] s.; 21 cm. - ISBN 83-87522-80-5

Wiersze były prezentowane w *Radio Łódź* a także na spotkaniach w *Klubie Nauczyciela* i w *Rondzie*.

6. *Mosty bez poręczy* / Małgorzata T. Skwarek-Gałęska. - Łódź: Oficyna Bibliofilów, 2007. - 37, [3] s.; 21 cm. - ISBN 83-87522-87-2

Wiersze były prezentowane w *Domu Kultury* (Siedlecka 1) dnia 3.03.2008 r., w Filii nr 9 MBP Łódź-Polesie w maju i w Śródmiejskim Forum Kultury dnia 3.06.2008 a także nagrane przez telewizję kablową RET-SAT.

7. *...i...* / Małgorzata Skwarek-Gałęska; red. Dorota Grzegorzczuk. - Łódź: Bałucki Ośrodek Kultury RONDO, 2008. - 26, [2] s., 21 cm

Zeszyt wydany z okazji wieczoru poezji w *Rondzie* dnia 18 października 2008 r.

8. *Rozsypanka* / Małgorzata Skwarek-Gałęska. - Łódź: Rondo, 2009

9. *Opowieści o mieszkańcu biblioteki czyli Bibliocik-Kłopotik* / Małgorzata Skwarek-Gałęska; rys. Dominika Gałęska; red. Dorota Grzegorzczuk. - Łódź: „Rondo”, 2010

10. *...i...* / Małgorzata T. Skwarek-Gałęska; [okł. i grafiki: Halina Nawrocka; foto na okł. Beata Jaśniak]. - Łódź: „Astra”, 2011. - ISBN 978-83-63158-03-3

11. *Być* / Małgorzata Skwarek-Gałęska; Fot na okł. Beata Jaśniak; red. Dorota Grzegorzczuk. - Łódź, 2011. - ISBN 978-83-61579-15-1

12. *BALET nice* / Małgorzata T. Skwarek-Gałęska; rys. Dominika Anna Gałęska. - Łódź: „Exall”, 2013. - ISBN 978-83-61997-39-9

13. *Etiuda* / Małgorzata T. Skwarek-Gałęska; rys. Dominika Anna Gałęska. - Łódź: „Exall”, 2013. - ISBN 978-83-61997-40-5

14. *Szable i róże* / Małgorzata Skwarek-Gałęska; red. Dorota Grzegorzczuk. - Łódź, 2013. - ISBN 978-83-61579

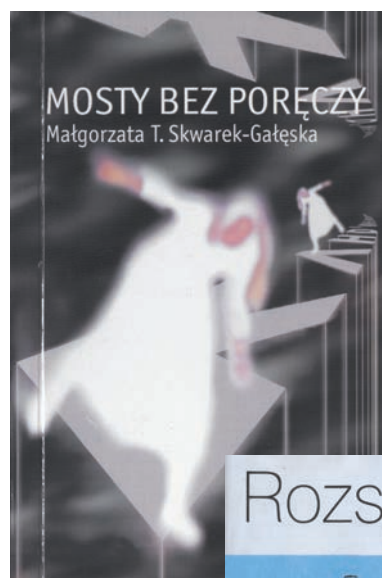
15. *Wiersze codzienne* / Małgorzata Skwarek-Gałęska; fot na okł. Beata Jaśniak; red. Dorota Grzegorzczuk. - Łódź: „Rondo”, 2014. - ISBN 978-83-61579-40

16. *Wachlarz* / Małgorzata T. Skwarek-Gałęska; rys. Dominika Anna Gałęska. - Łódź: „Exall”, 2015. - ISBN 978-83-61997-54-2

17. *Szkice na jednym skrzydle* / Małgorzata Skwarek-Gałęska; projekt okł. Dominika Anna Gałęska; red. Dorota Grzegorzczuk. - Łódź: „Rondo”, 2016

II. Wydawnictwa zbiorowe:

1. *Czas pracy* / Małgorzata Skwarek // In : I tylko czasem

piszę wiersz ... / Red. Edward Kolbus. - Łódź: Wydaw. Łódzkie, 1983. - S. 25. - Opis wg okładki. ISBN 83-218-0421-7

Wiersz zdobył I nagrodę oraz nagrodę publiczności w turnieju o Laur Czernika w 1980 r. Brakuje jednego wersu, który pojawia się w innych publikacjach: „dla innego czasu”.

2. Ślimak / Małgorzata Tatiana Skwarek // In : Poezja, prezentacje 87 / Centrum Kultury Młodych, 1987. - S. 28. - Opis wg okładki

3. Ziarenko piasku; Jakże oczy ma komar; Ufność / Małgorzata T. Skwarek // In : Jak Ikar / Wybór, wstęp i oprac. Wiesław Krzysztoszek. - Bydgoszcz: Zarząd Polityczny Pomorskiego Okręgu Wojskowego, 1988. - S. 25-28

4. Wydłużają się ... / Małgorzata Tatiana Skwarek / In : Almanach jednego wiersza grupy Centauro /oprac. Maria i Henryk Zasławscy. - Łódź: „Centauro”, 1991. - S. 31

5. Kaleką mnie uczyniłeś /Małgorzata Tatiana Skwarek // In: Almanach wierszy o miłości / Zebranie wierszy, oprac. i red. Henryk Zasławski; Wybór wierszy Rada Redakcyjna. - Łódź: Klub Literacki „Centauro”, 1992. - S. 52

6. Proszę o zakłęcie; Stanę się wyspą /Małgorzata Skwarek // In : Pokłosie konkursu literackiego Żagań'92 / Grupa Literacka Klubu SOW - Żagań: Oddział Wychowawczy SOW, 1992. - K. 15-16

7. Dobry poeta; Ucz mnie / Małgorzata Skwarek // In : Obraz ciszy I Grupa Literacka SOW - Wrocław: Oddział Wychowawczy SOW, 1993. - S. 31-32

Autorka wraz z innymi pisarzami była zaproszona na spotkania z żołnierzami w Śląskim Okręgu Wojskowym. Z tej okazji został wydany zbiorek Obraz ciszy.

8. Słabość; Ślimak / Małgorzata T. Skwarek // In : Nie powiem ci tego / Klub Literacki Nauczycieli KliN; Wybór utworów Dorota Koman [i in.]. - Łódź: Oficyna Bibliofilów, 1994. - S. 56

9. Ryszardowi; Wieczór; Narodziny / Małgorzata Skwarek-Gałęska // In : Poezja bibliotekarzy / Wybór i oprac. Elżbieta Pawlicka. - Łódź: Zarząd Okręgu Stowarzyszenia

Bibliotekarzy Polskich, 2005. - S. 64-67

10. Klub odkrywców Łodzi / Małgorzata Skwarek-Gałęska // Łódzkie czary-mary. - Łódź, 2010 S. 10, 221-249, 255

11. Zrozumienie / Małgorzata Skwarek-Gałęska // Dziedzictwo gwiazd. - Łódź: Związek Literatów Polskich, 2012

12. ***[dla Rabindranatha Tagore]; Czytając „Cztery poematy”/ Małgorzata T. Skwarek-Gałęska // VIII Bronowicki Karnawał Literacki Kraków, 2013, S. 100

13. Gdyby nie..., Czemu nie wstają, Nie bądź skąpy, Na peronie, ***[dla Rabindranatha Tagore] / Małgorzata Skwarek-Gałęska // Letni Expres Poetycki. - Warszawa, 2013. - ISBN 978-83-62769-79-7

14. Migawka. Noc na gitarę i wiersze/ Małgorzata T. Skwarek-Gałęska // Krakowska Noc Poetów, Kraków, 2014 S. 130-131

15. Jak we śnie / Małgorzata T. Skwarek-Gałęska // Jurajska Muza, Żuraw, 2014 S. [7]

16. Drogi dalekie, góry wysokie. Zaufałam jesieni. Gdy dzień rozkwita. Podniebne loty. Dwie nuty. Nie odchodzę ze snów / Małgorzata Skwarek-Gałęska // Koncert Fabryka Snów w Mieście Łódź czyli Ocalić Marzenia: tomik wierszy i płyta, Łódź, 2014

17. ***[su take dni], ***[vmanipulovana] / Małgorzata Skwarek-Gałęska; [tł. na słow. Teofil Klas], bywa, to są stawa, ***[szabla śpi], ***[sabl'a spi], ***[jestem zmęczona], ***[som unavena] / Małgorzata Skwarek-Gałęska; [tł. na słow.] Bohuslava Vargova-Habovcikova // Gastanovy pel, Bratislava, 2014 S. 67-68, 70-73

18. Migawka, Noc na gitarę i wiersze / Małgorzata Skwarek-Gałęska // I to jest nasze życie. 44 Warszawska Jesień Poezji. - Warszawa: Związek Literatów Poskich, 2015

19. ***[dzień o fakturze...], Fajerki / Małgorzata T. Skwarek-Gałęska // Ciemność boi się koloru: almanach I Złotu Poetów i Grup Poetyckich Województwa Łódzkiego. - Łódź: Exall", 2015 S. 18

20. Plac Wolności, Manufaktura, Zdrowie, Miasto w albumie, Noc w Muzeum Miasta, Spacer po Ogrodzie Botanicznym // Łódź tkanina z wadami: antologia poezji. - Łódź: „Na Stronie”, 2015 S. 57-59

III. Czasopisma

1. Czas pracy / M. T. Skwarek // Nasze Życie. - 1981, nr 8 (712), s. 8

2. Czas pracy / Małgorzata Tatiana Skwarek // Odogłosy. - 1981, nr 2, s. 8

3. Poeci są arcymagami / Małgorzata T. Skwarek // Żołnierz Polski Ludowej. 1988, nr 10 (6666), s. 7

4. Rysunki / M. T. Skwarek // Płomyczek. - 1988, nr 21, s. 11

5. Jakie oczy ma komar? / Małgorzata T. Skwarek // Żołnierz Polski Ludowej. 1989, nr 9 (6815), s. 14

6. Nienazwane; Ziarenko piasku; Jakie oczy ma komar? / Małgorzata T. Skwarek // Przecena. - 1993, nr 2, s. 24

7. Wigilia / Małgorzata T. Skwarek // Bandera. - 1993, nr 12 (1763), s. 24

8. Nic mi nie zabierasz / Małgorzata Skwarek // Nasza służba. - 1994, nr 6 (48), s. 8

9. Opowiadanie Bibliotelnika / Małgorzata T. Skwarek-Gałęska // Bibliotelnik. - 1996, nr mikołajkowy, s. 1

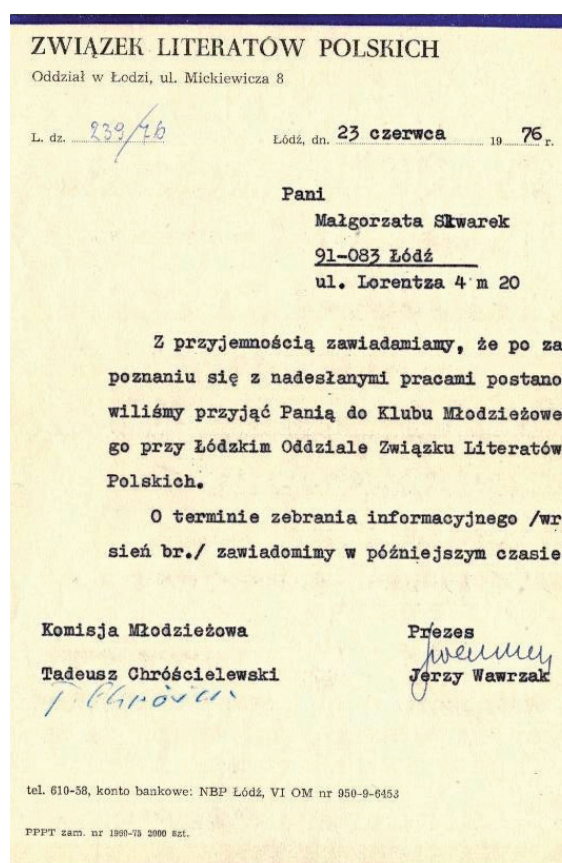
Pismo wydawane przez Filię nr 1 MBP Łódź-Polesie w latach 1996-2000. Bibliotelnik redagowany był przez M. T. Skwarek-Gałęską.

10. Błędololin / M. Skwarek-Gałęska // Bibliotelnik. - 1998, nr 1, s. 2

Bajka została napisana w 1982 roku.

11. Łódzkie refleksje / M. Skwarek-Gałęska // Bibliotelnik. - 1998, nr specjalny łódzki, s. 2

Ten nr gazetki został wydany z okazji 575 rocznicy nadania

Łodzi praw miejskich. Wiersz był odczytany na antenie Radia Łódź w trakcie wieczoru autorskiego.

12. *Modlitwa* / Małgorzata T. Skwarek // Topos. - 1998, nr 4 (41), s. ?
13. *Zbudowałam sobie dom; Taka już duża* / Małgorzata Tatiana Skwarek // Faza. - 1999, nr 1 (23), s. 196-197
14. *Czas i moralność; Wolność to wolna wola wyboru niewoli* / Małgorzata Skwarek-Gałęska // Znaj. - 2009, nr 4, s. 119
15. *Portret; Po zagubionych torach do nikąd - dla Basi G.* / Małgorzata Skwarek-Gałęska // Znaj. - 2009, nr 5, s. 112
16. *Gdy piszę* / Małgorzata Skwarek-Gałęska // LiryDram, 2013 nr 1 36 s.
17. *Sześć pięter do piekła* / Małgorzata Skwarek-Gałęska // LiryDram, 2014 nr 4 S.42-43
18. *remanent* / Małgorzata Skwarek-Gałęska // LiryDram, 2015 nr 6 65 s.
19. ****[gestem...]* / Małgorzata Skwarek-Gałęska // LiryDram, 2015 nr 8 61 s.

PŁYTY:

Jestem. Wiersze z muzyką Lucjana Wesołowskiego

Ulotność. Wiersze z muzyką Lucjana Wesołowskiego z płyty "A Keratsu"

BLOGI:

<http://magiawedrowki.blogg.pl/>

<http://stolikipoetycki.blox.pl>

STRONA AUTORSKA NA FACEBOOK.COM:

<https://www.facebook.com/mskwarekgaleska?fref=ts>

Z działalności Małgorzaty Skwarek-Gałęskiej

W wyborze i opracowaniu Małgorzaty Skwarek-Gałęskiej

ROK 2013

KATAMARAN LITERACKI

- 24 stycznia – Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7 – **Magdalena Węgrzynowicz-Plichta**
- 24 stycznia – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – **Magdalena Węgrzynowicz-Plichta**
- 21 lutego – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – **Paweł Kuszczczyński**
- 28 lutego – Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7 – **Marek Czuku**
- 27 marca – Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7 : porozmawiajmy o poezji Małgorzata Skwarek-Gałęska
- 28 marca – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – **Izabel Moni Bill**
- 18 kwietnia – Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7 – **Andrzej Dębkowski**
- 18 kwietnia – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – **Andrzej Dębkowski**
- 16 maja – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – **Bożena Kaczorowska**
- 20 maja – Szkoła Podstawowa nr 169 – **Andrzej Ziemowit Zimowski**
- 20 czerwca – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – **Rafał Czachorowski**
- 14 sierpnia – Cafe U Milscha – **Marlena Zynger**
- 20 sierpnia – Cafe U Milscha – **Izabela Melech-Ostrzeniewska**
- 27 sierpnia – Poleski Ośrodek Sztuki – I Biesiada Literacka z gośćmi : **Dariusz Bereski i Piotr Kasjas.** Koncert. Turniej Jednego Wiersza.
- 18 września – Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego – Anna Baśnik
- 19 września – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – **Elżbieta Musiał**
- 17 października – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – **Aneta Kolańczyk i Izabela Fiedkiewicz-Paszek**

- 22 października – Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego – **Marzena Marchlewska**

- 21 listopada – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – Gabriela Szubstarska

- Wigilijne spotkanie Katamaranu Literackiego

WARSZTATY LITERACKIE KATAMARANU:

BOK LUTNIA

- 20. 03. 2013 – HAIKU

- 12. 04. 2013 – LIMERYK

- 17. 05. 2013 – LIMERYK

- 14. 06. 2013 – praca nad tekstami przyniesionymi na warsztaty

Szkoły i przedszkola

- 25 lutego warsztaty literackie 12 osób - dla klasy III Szkoły Podstawowej nr 169 (w bibliotece)

- 22 marca warsztaty dla młodzieży na zaproszenie Filii nr 10 MBP Łódź-Górna – Limeryk oraz praca nad tekstami własnymi

- 25 marca na zaproszenie Filii nr 9 MBP Łódź-Polesie w Filii nr 9

- 4 kwietnia na zaproszenie Filii nr 5 MBP Łódź-Polesie dla przedszkolaków w przedszkolu

- 11 kwietnia warsztaty w Przedszkolu nr 14 ul. Lubeckiego 5 kolejno w trzech grupach 65 osób

- na zaproszenie Działu Udostępniania dla przedszkola w lokalu biblioteki ul. Długosza 7/9

- 10 października Przedszkole nr 14 ul. Lubeckiego 5 warsztaty rozwijające wyobraźnię kolejno w trzech grupach po godzinie – 50 osób

Spotkania autorskie M. Skwarek-Gałęskiej:

- Filia 11 Miejskiej Biblioteki Publicznej Łódź-Górna,

- BOK „Rondo”,

- POSz w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki,

- Klub „Grawitacja” w Warszawie,

- Filia nr 14 Miejskiej Biblioteki Łódź-Górna,

- dla grupy „Akant”,

- KOZLP w RUBINSTEIN RESIDENCE w Krakowie

Inne obszary działalności M. Skwarek-Gałęskiej:

- pełniła w 2011/4 roku funkcję prezesa Stowarzyszenia Obszary Kultury

- prowadziła zajęcia w ramach **Akademii Seniora** „Tuwim i inni” oraz warsztaty literackie w czasie **Nocy Kobiet**

- objęła patronatem konkurs „Książka Piłka” w ramach „**Bibliocup**” i była jurorką w tym konkursie

- była jurorką konkursu **Koła Poetów i Pisarzy Niepełnosprawnych**

- „**Kamena**” w ramach **Polsko-Słowackiego Festiwalu „Rozhlady”**

- była jurorką w „**Otwartym Konkursie Literackim Jednego Wiersza im. Jurka Piekarskiego**” organizowanym przez **Opoczyński Klub Literacki „Nad Wąglanką”**

ROK 2014

KATAMARAN LITERACKI

- 16 stycznia – **Tomasz Majzel i Zbigniew Wojciechowicz** z Polic – prowadzenie Marek Czuku i M. Skwarek-Gałęska

- 20 lutego – **Katarzyna Nowak i Michał Wichowski** - Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – prowadzenie M. Skwarek-Gałęska

- 20 marca – **Aldona Borowicz** z Warszawy – prowadzenie M. Skwarek-Gałęska

- 21 marca – **Katarzyna Georgiou** - Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – prowadzenie M. Skwarek-Gałęska

- 17 kwietnia – **Agnieszka Walczak-Chojecka** – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – prowadzenie M. Skwarek-Gałęska

- 24 kwietnia – spotkanie z poezją **Jerzego Tawłowicza** z Zakopanego. Goście spotkania: żona poety Anna Tawłowicz, Magdalena Węgrzynowicz-Plichta jako wydawca oraz filmowiec Tadeusz Oratowski, który zaprezentował film o poecie. Prowadzenie i czytanie tekstów M. Skwarek-Gałęska, czytanie wierszy: Mariola Andrzejczak i Magdalena Węgrzynowicz-Plichta – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych

- 22 maja – **Renata Batko** z Krakowa. Wiersze czytali aktorzy Teatru „Pinokio” - Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych

- 26 czerwca – **Tadeusz Zawadowski** ze Zduńskiej Woli prezentował nowy tom wierszy „Kiedyś” - prowadzenie

M. Skwarek-Gałęska - Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych

- 28 sierpnia – Poleski Ośrodek Sztuki – **Biesiada Poetycka**

- 18 września – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych

- **Andrzej Ziemowit Zimowski** - prowadzenie M. Skwarek-Gałęska

- 16 października – **Teresa Kiara Duńska** z Kartuz - Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – prowadzenie M. Skwarek-Gałęska

- 17 listopada – **Koncert Zaduszkowy** Bałucki Ośrodek Kultury „Na Żubardzkiej”. Prowadzenie i czytanie wierszy klasyków Małgorzata Skwarek-Gałęska. Śpiewali piosenki wykonawcy z Fabryki Snów w Mieście Łódź. Wiersze prezentowali poeci z grup: CENTAURO i Stolik Poetycki

- 20 listopada – **Izabela Monika Bill** z Wrocławia - Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – prowadzenie M. Skwarek-Gałęska

- 28 listopada – Opoczyński Klub Literacki „Nad Wąglanką” oraz grupa literacka Stolik Poetycki – Filia nr 12 Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Polesie

- Katamaran Literacki Gwiazdka poetów. Uczestniczyły grupy poetyckie: Akant, Stolik Poetycki, CENTAURO, Powrót a także poeci z Pabianic, Zgierza i Konstantynowa

- we współpracy z Fabryką Snów w Mieście Łódź prowadziła Zaduszki Poetyckie w Bałuckim Ośrodku Sztuki „Na Żubardzkiej”

- z Fabryką Snów w Mieście Łódź współpracowała przy organizacji koncertu dla niepełnosprawnych w Łódzkim Domu Kultury pod hasłem „Śpiewamy wiersze łódzkich poetów”

- w Poleskim Ośrodku Sztuki **II Biesiada Literacka**. Gościem była Magdalena Węgrzynowicz-Plichta – poetka i wydawca z Krakowa, która zaprezentowała swoje wiersze z tomu „A może jestem jak Safona”. Koncert przygotowała Fabryka Snów w Mieście Łódź. Turniej Jednego wiersza

Spotkania autorskie M. Skwarek-Gałęskiej:

- 25 stycznia w Oliwskiej Bibliotece - Filii nr 2 WiMBP,

- 28 marca w Publicznym Gimnazjum w Sielcu

- 28 marca w Filii nr 21 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lublinie

- 16 lipca w MBP Łódź - Śródmieście ul. Andrzeja Struga 14

- 23 sierpnia w Strzelinie

- 24 listopada Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego „BUŁka z poezją” - „Bajgosie i Limerynie” – program poetycko-muzyczny Małgorzaty Skwarek-Gałęskiej i Ryszarda Krauzego

- 29 listopada BOK Na Żubardzkiej

- w Ośrodku Kultury Górna, ul. Siedlecka

Lublin' 2014

Dżemowa Trybuna Poetów. Spotkanie autorskie

- warsztaty literackie w Świniach Warckich – dwie grupy gimnazjalistów na zaproszenie biblioteki

- w bibliotece Filia nr 14 MBP Łódź-Górna – 3 warsztaty

Inne obszary działalności M. Skwarek-Gałęskiej:

- prowadziła zajęcia w Centrum Aktywnego Seniora

- była przewodniczącą jury konkursu Koła Poetów i Pisarzy Niepełnosprawnych „Kamena” w ramach Polsko-Słowackiego Festiwalu Rozłogi/Rozhlady

- była jurorką w Konkursie Jednego Wiersza w czasie Nocy Poetów w Sieradzu

- była jurorką w czasie X Ogólnopolskiego Przeglądu Piosenki Turystycznej NOCNIK w Łęczycy w konkursie dla dzieci i w głównym

- uczestniczyła jako przewodnicząca w pracach jury konkursu recytatorskiego organizowanego przez Filię nr 13 MBP Łódź-Polesie

ROK 2015

KATAMARAN LITERACKI

- 19 lutego – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – Recital poezji śpiewanej, spotkanie z bardem – **Marzeną Nowakowską** (Bydgoszcz)

- 19 marca – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – spotkanie z **Małgorzatą Hrycaj** (Szczecin) i **Jackiem Sojanem** (Kraków)

- 27 marca – koncert z okazji Światowego Dnia Poezji : „A ty mnie na wyspy...” – BOK „Na Żubardzkiej”

- 16 kwietnia – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – spotkanie z **Dorotą Ryst** (Warszawa)

- 30 kwietnia – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – Spotkanie z **Mariuszem Jagiełło** (Warszawa)

- 14 maja – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – **Beata Patrycja Klary i Marek Stachowiak** (Gorzów Wielkopolski)

- 21 maja – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – **Agnieszka Walczak-Chojecka** (Warszawa)

- 18 czerwca – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – **Jarosław Trześniewski-Kwiecień** (Mława)

- 20 czerwca – plenerowy koncert z okazji Święta Złotna – Fabryka Snów w Mieście Łódź

- 18-19 lipca – Złot Poetów i Grup Poetyckich : koncerty, almanach, konkurs jednego wiersza – Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7 ul. Minerska 2

- 29 sierpnia – **III Biesiada Literacka** : Wystawa malarstwa Pawła Baśnika, koncert poezji śpiewanej, spotkanie autorskie z Adrianną Jarosz (Opolskie) i Joanną Słodyczką

(Raba Wyżna); Turniej Jednego Wiersza

- 18-20 września – Brama Poezji – Katamaran i Fabryka Snów w Bratysławie: koncerty i spotkania

- 22 października – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – **Leszek Żuliński** (Warszawa) spotkanie z poetą i krytykiem literackim

- 19 listopada – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – **Joanna Chachula** (Sieradz)

- **Katamaranowa Wigilia** z członkami wielu grup poetyckich oraz Fabryką Snów w Mieście Łódź

Jurorowanie w konkursach, warsztaty dla dzieci, organizacja i prowadzenie spotkań, wyjazdy na spotkania autorskie.

ROK 2016

KATAMARAN LITERACKI

- 11 lutego – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych - **Zbigniew Milewski** (Warszawa)

- 4 marca – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych - **Jacek Ozaist** (Londyn)

- 17 marca – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych - **Łucja Dudzińska** (Poznań)

STOLIK POETYCKI

- 16 lutego – Kawiarnia U Milscha – Alina Kuberska

- 23 lutego – Kawiarnia U Milscha – Janusz Andrzej Berner

- 8 marca – Muzeum Kinematografii - Hanna Prosnak i Małgorzata Zawisza

Spotkania autorskie M. Skwarek-Gałęskiej:

- 12 lutego – zajęcia z uczestnikami Ućkon 3 : Haiku jako ciekawa i popularna forma literacka

- 12 lutego – spotkanie autorskie BOK „Na Żubardzkiej”

Opowieść o glinianej misie

gdy zamieszam
sierotka wyciągnie katastrofę
nie wiem czy los wygra
-spienione są brzegi przyszłości-
cała rzecz w nienazwaniu
lub nazwaniu
szarości i twarzy
symboli i rangi zdarzeń

mieszam przeciwnie
odwrócona karta
-nie chcę wiedzieć co wypadnie
z kieszeni przodków-
wielka wędrówka dreptaniem
wokół problemu
gdy ginęły książki
Bruno i bezdomny w stodole

po raz trzeci...
garść dni szybko znika
w styczności z powietrzem
i wzrokiem wyliniałego kota
-daleko mu do bazyliżka-
lustro codzienności nie pomoże
przynęta opada na dno -
powróćmy na gościniec

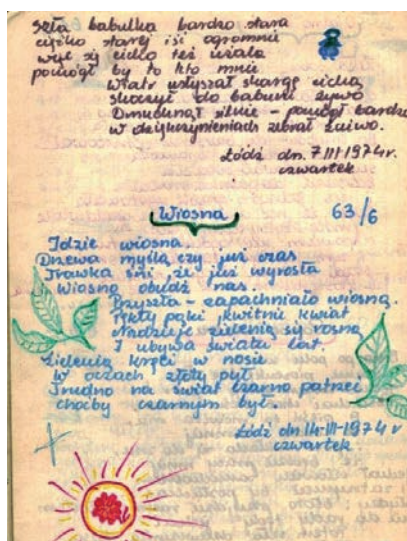
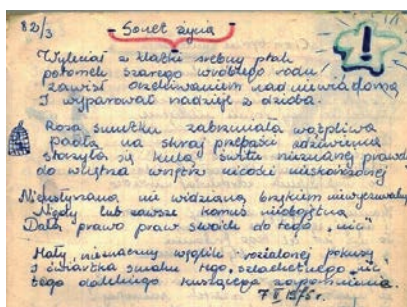
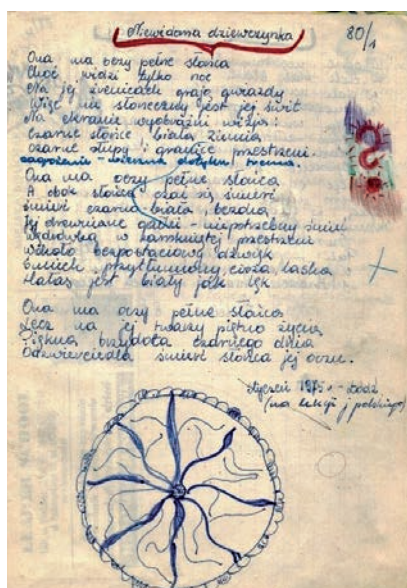
kroję chleb
sypią się nowe pytania
do wspólnej misy z gliny
niczyja i wszystkich
ciągle obracana na kole
zmieniająca kształt
tłuczona i sklejana
pusta i pełna jednocześnie

piękny świat

dla Beaty Jaśniak

stoisz pod oknem z napisem
„piękny świat”
a krata nie podnosi się
na hasło
myślisz że miłości są prędkie
słowa niezadowolone
a życie jak tanie guziki
przyszyte na okrętkę
jednorazowe
nie spotkałeś
miarowego krawca
głaszczącego materię jedwabiu

Z zeszytów szkolnych

W sercu zegara

Herbertowi

Choć mówią, że puste jest niebo,
to Ziemia tak zapełniona
 duchami Agamemnonów, Barabaszy,
Fontynbrasów i nauczycieli,
 że żyjemy w tłoku historii,
 w sercu zegara.
Mając w perspektywie dążenie
do najniższego poziomu piekła.
Jest tyle uśmiechów na bukiety
mimo, że wydobyto kolejny przy-pa-dek:
z zawalonego domu
(tysiące przepływały Styks),
z zatopionej wioski,
z zasypanej doliny,
z wysadzonego metra,
z rozerwanego autobusu
(a znalezione palce miały ciągle
fantazyjnie pomalowane paznokcie).

Trzeba komuś podziękować
za to piękno i gorycz,
choć mówią, że niebo jest
puste i nienazwane.

A gwiazdy wciąż krążą jak powinny.

Po przeczytaniu tomu:
„Po leśmianowskich ogrodach” Danieli
Zajączkowskiej

Po ogrodach

po tych ogrodach
przeszłam co miały śnić
piekło i niebo
co miały omamić skrzydłami
wabiących motyli
muzyką soczystych barw
krzykiem zieleni
jak lunatyk co widzi snem
szukałam wygnanej kobiety
której muśnięcia zostały
na trawach
uśmiech na korze
czułam w ziemi niemoc
i czułość w tej niemocy
cienie nie zagrażały
nie wabiły
raniły wspomnienie o sile
o pięknie którego może
nie ma...

po lekturze tomu wierszy „Próby wyjścia”
 Izabeli Fietkiewicz-Paszek

Przestrzenie nagości artysty

spojrzenie przebiega od pierwszej
 litery przez obraz do ostatniej
 przez zagadkę ukrytą farbą na płótnie
 przez kolor światło dźwięk fakturę uczucia
 gdzie początek i koniec nagości artysty
 zmienione proporcje skrzydeł
 odwrócone światło schodzi po drabinie
 na brzeg przestrzeni dotkniętych słowem
 poruszone fotografie sygnały przydrożnych kapliczek
 wędrujących pod powieką sennych cmentarzy
 nagranych taśm bólu wiążących węzłem
 silnym do ostatniej warstwy
 a gdy krew we włosach zakrzepnie
 zgasną lampy werniks pokryje grubo obrazy
 myśli uczucia świeżość rzeczy postrzeganych
 zatrzyma odchodzące ?

Ostróżka

Pośród traw znalazłeś mnie ostróżką
 błękitnym światłem zerkającą.
 Wędrowałeś po brzegu
 delikatnie , ostrożnie, mądrze,
 zachwycony zmianą kostiumów
 z wyniosłej na ogrodową
 z tatrzańskiej na ostróżeczkę.w
 Płatek za płatkim uświęcał
 palce rozmarzone pieśczętą
 zmysłowym dotykiem lazuru.
 Kielichy chyliły się niebieskim miodem.

Wiedziałeś

Przymus roni truciznę
 Nie wziąłeś więcej niż dałam

po przeczytaniu wiersza Magdaleny
 Węgrzynowicz-Plichty "Treserka"

***

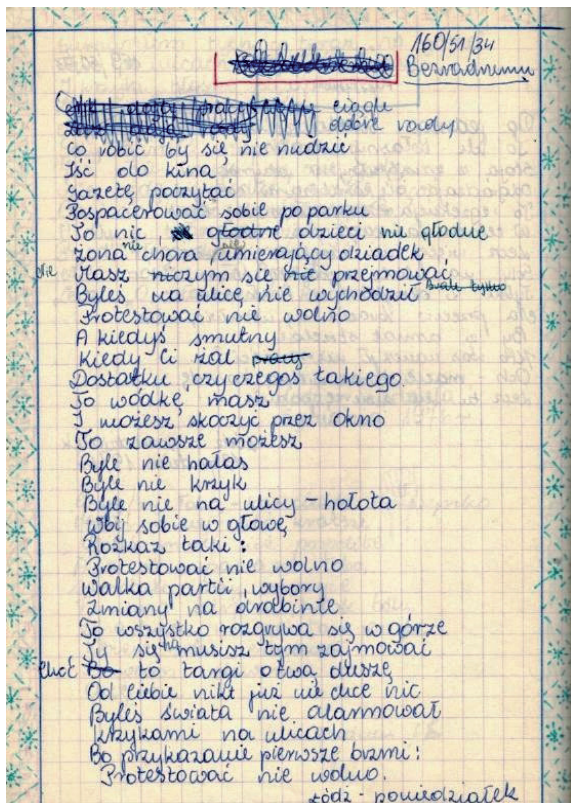
migotanie świec zamazuje
 szyby wyobraźni
 zmniejsza ostrość widzenia
 rzeczy migotanie świec jest
 jak krótka chwila bezdechu
 zmienia wieczność w żar
 łaskotkami oswaja ciemność
 lecz nie topi żalu nie zasklepia
 dziur nie uzupełnia braków
 i pustki migotanie świec jest
 tylko chwilą przechodzącą
 w wieczność

po przeczytaniu opowiadań "Linia światła"
 Wandy Karczewskiej

Linia światła

linia światła biegnie prosto
 dopóki nie napotka
 szyby w spojrzeniu
 rozbita na odcinki
 kreśli świat kawałkami
 nie złożę z nich twego życia
 ani recepty na życie
 ani nawet światła

Z zeszytów szkolnych

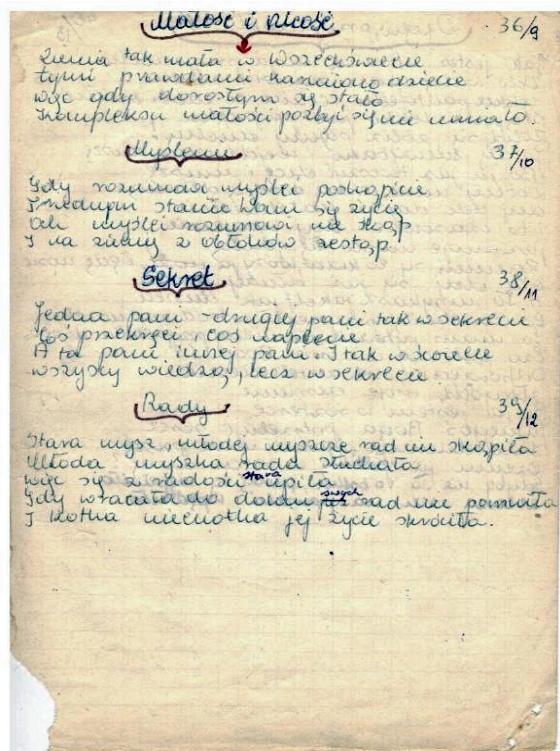

"Tam, gdzie nie da się uniknąć bitwy, trzeba ją podjąć"
Sun Tzu

Trzeba podjąć walkę

pogubione pociski wrosły w glebę - kielkują

poeci nie poddają się bez walki
zbierają z ziemi upadłych
czynią nad nimi egzorcyzmy słowa
pacyfistycznie nastawieni do teorii
wchodzą w wojnę jak sprawnie
uwiedziona kochanka pokonani
bronią obosieczną - łatwy żer historii
oddają serca płonące pieśnią
we władanie konieczności

Kochać minione i przyszłe

Małgorzata Skwarek-Gałęska, łódzka poetka.

Sama charakteryzuje swoją osobę w sposób lapidarny: mam dwie córki, z których jestem dumna. Pracuję jako bibliotekarka i kocham tę pracę. Staram się być wierna swoim przyjaciółom i swoim zasadom.

Miłość do córek uzewnętrznia Skwarek-Gałęska w poetyckich strofach: *śpijcie małe smuteczki/ w małych serduszkach/ niech się wypełnią radością/ wszystkie kąty dzieciństwa* (*Małe smuteczki* ze zbioru *Biała róża to senne marzenie*). Z myślą o dzieciach przygotowała – okraszone wierszykami – opowiadania o mieszkającym w bibliotece, acz ciekawym łodzi, stworku Bibliociku. Opowiadania zostały wydane w przygotowanej wspólnie przez sześć autorek książce *Łódzkie czary-mary*.

Jej poezję są nabrzmiałe emocjami. *Dajesz uczucie/ którego nikt nie chce/ dajesz zbyt wiele/ i nie mogą uwierzyć/ i nie mogą pomieścić/ i nie mogą udźwignąć/ tej ilości uczucia* (tytułowy wiersz wspomnianej *Białej róży...*). Optymizm, bynajmniej, nie jest dla autorki nastrojem dominującym. Ma gorzką świadomość, że raczej nie odbędzie już swojej drogi do gwiazd. Zamiar, by upodobnić się do drzewa w upartym dążeniu wzwyż, zastąpiło smakowanie drobnych radości, jakie przynosi codzienność. Z tytułowego wiersza tomu *Zza zakrętu* wзира nostalgia za latami beztroski: *w rozpadającym się nagle życiu/ bywa pomacham/ zza jakiegoś kolejnego wyboru/ dniom kwaśnych jabłek*.

Skwarek-Gałęska została boleśnie doświadczona przez los tragedią rodzinną, nagle utraciła męża. Nie waha się wyznać, że kiedyś była podobna ćmie a zgaśnięcie lampy odczuła jako paraliż. W tomiku *Mosty bez poręczy* dzieli

się z czytelnikami bólem, ale też i obecną filozofią życia: *wszystkiego się boję/ mimo to przyspieszam/ by kochać wszystko/ minione i przyszłe*.

Lektura tej poezji to nie tylko wejście w świat intymnych odczuć poetki, ale i dotknięcie mającej szerszy wymiar problematyki egzystencjalnej. To zarazem współuczestnictwo w diagnozie rzeczywistości, w której *sroży się pieniądz, w której jesteśmy zastraszani nachalną informacją/ spalani miotaczami ekranów/ bombardowani słowami*. W takiej rzeczywistości, a może raczej w ucieczce od niej, wartością samą w sobie staje się dostrzeżenie choćby i kątem oka pierwszych wiosennych kwiatków...

Janusz Janyst

JANUSZ JANYST

***

Pośród wszystkich bibliotekarek
Wyróżnia się Gałęska-Skwarek
Bo któraż inna, jak ona,
Poezję tworzy natchniona?
Za jej zdrowie wzniesmy pucharek!

O kobietach i dla kobiet

W łódzkim środowisku literackim Małgorzaty Skwarek-Gałęskiej nie trzeba przedstawiać. Zatem o samej autorce będzie krótko, gdyż bywalcom spotkań poetyckich jest ona na pewno dobrze znana. Małgorzata Skwarek-Gałęska jest poetką, animatorką kultury (prowadzi spotkania literackie w ramach Stolika Poetyckiego i Katamaranu Literackiego), kolekcjonerką czterolistnych koniczynek, a na co dzień pracuje w bibliotece na Złotnie.

Ostatnio wydała dwa tomiki wierszy. Jeden z nich nosi tytuł „BALET-nice” a drugi „ETIUDA”. Zacznę może od tego, co łączy oba tomy (oprócz okładki, która przedstawia tą samą grafikę, tylko raz w kolorze białym a raz w czarnym) przede wszystkim są to rysunki w konwencji mangii wykonane przez córkę poetki Dominikę Annę Gałęską. Niektóre z nich

przenoszą nas w dalekie, nierealne światy, choć jednocześnie współgrają z emocjami zawartymi w danym wierszu. Jedne są mroczne i tajemnicze, inne bardziej jasne i optymistyczne. Także w obu tomach znajdują się odbitki rękopisów poetki z licznymi skreśleniami, poprawkami oraz rysunkami. Ukazują nam one jak przebiegała praca nad określonym tekstem i jaki jest teraz efekt finalny w tomiku.

„BALET-nice” to bardzo intrygujący tytuł, gdyż można go czytać w dwojaki sposób. Ten zbiór autorka dedykuje: „Kobietom aby walczyły o siebie i przyjazny świat dla swoich córek”. Zatem można rzec, że jest to tomik o kobietach i dla kobiet. Jednak niejedną mężczyźną znajdzie w nim coś dla siebie. Na przykład dowie się czegoś, czego jeszcze nie wie o płci przeciwnej.

Autorka porusza się w kręgu spraw społecznych, wsłuchuje się w to, co się dzieje za ścianą tuż obok nas. Tam jakaś kobieta płacze, cierpi, bywa szczęśliwa. W tomie tym przeplatają się różne losy kobiet, często bardzo tragiczne. Znajdziemy w nim uwikłane w życie Szeherazady, Ewy, Judyty, Magdaleny. Poetka pisze także jak są traktowane kobiety - matki, żony, córki - w innych krajach, gdzie obowiązują odmienne od naszych tradycje i obyczaje. Kobiety w wielu miejscach na ziemi nadal nie mają głosu, właśnie w ich imieniu wypowiada się Małgorzata Skwarek-Gałęska. Ból zadawany innym kobietom jest bólem poetki. A świat często bywa obojętny wobec dramatu. Choć dzieli poetkę z nimi setki kilometrów, to „jednak jestem każdą tak bardzo” - podkreśla Małgorzata Skwarek-Gałęska. Poetka wewnątrz siebie czuje ich strach. Próbuje opisać historie kobiet poniżanych, bitych i niekochanych. Tych, którym życie nie ofiarowało zbyt dużo chwil szczęścia. Bohaterki jej tomiku potrafią znieść wiele przeciwności losu. Wspólne przeżywanie małych i wielkich tragedii to łączy wszystkie kobiety. Tomik ten ma dość pesymistyczny wydźwięk. Kobieta każdego dnia jak tancerka: „stojąc na jednej nodze wymachuje/instrukcją obsługi życia/niczym wachlarzem”. Tę frazę na pewno zapamiętam. Bowiem na scenie życia często trudno jest zachować równowagę.

Tomik „ETIUDA” jest bardzo osobisty. Wiersze w swojej tematyce odwołują się do snu, przebudzenia i rzeczywistości. Mamy w nim wiele nawiązań do malarstwa i muzyki. Zresztą sama etiuda, jak podaje słownik, to

krótki utwór w sztuce, zarówno malarskiej jak i muzycznej. W tomiku możemy odnaleźć zarówno krótkie jak i trochę dłuższe teksty. Wiele wierszy mówi o potrzebie bliskości: „ubierałeś mnie/w ciepło/czułych dłoni”. Są to delikatne liryki, pełne kobiecego ciepła, szeptane czasem jakby na ucho. Dzień bez ukochanej osoby jest „...wybrakowany/jak piękny znaczek/bez jednego ząbka”. Niektóre utwory są pełne tęsknoty za miłością i spełnieniem. Kobieta z tomiku poszukuje bezpiecznych, męskich ramion, w które mogłaby się wtulić już na zawsze. Każda z nas przecież pragnie miłości i akceptacji.

W jednym jak i drugim tomiku panują niepodzielnie kobiety. Ich światy zakłętą są w słowa. Kiedy tom „BALET-nice” jest pełen krzyku i buntu, to w „ETIUDZIE” znajdują się bardziej wyciszone, pełne harmonii wiersze, choć również zakrada się do nich smutek. W tych tomikach czytelnik odnajdzie emocje, przeżycia wielu postaci kobiecych. Czasem jakaś kobieta odszuka i swoją historię. Może dzięki temu poczuje się trochę silniejsza i mniej samotna.

Magdalena Cybulska

WEWNĄTRZ WYOBRAŹNI

*Kilka spostrzeżeń na temat poezji
Małgorzaty Skwarek-Gałęskiej*

Poezja Małgorzaty Skwarek-Gałęskiej reprezentuje, w moim odbiorze, czystą lirykę wyznania. Najpełniejszy zbiór, zatytułowany „...i...” (Łódź 2011) stanowi szeroki wgląd w poetycki świat autorki. Na pierwszy plan wysuwa się ujmowanie rzeczywistości (zewnątrza) przez pryzmat obrazu, którego źródłem są nasze zmysły. One dostarczają tworzywa, z którego poetka tworzy własny, mocno zsubiektywizowany świat. Cechą charakterystyczną tego świata jest jego dynamika, „przeptywanie” przez wyobraźnię. Ten ruch wynika z różnych stanów wyobraźni, często tylko momentu. W wierszu

„nie kochałam impresjonistów?” czytamy: *stoję w szarej sukni niedowierzania/ układam spojrzenia na półce/ sącząc absynt nastroju*. Ten nastrój, który wprowadza w szczególny stan poetyckie „struny”, jest silnie zaznaczany w wierszach.

Podmiot rejestruje obrazy rzeczywistości ale postrzega, że jego własna wyobraźnia ma siłę kreacji światów, które nie przylegają do zewnątrz. Charakterystyczny jest wiersz „i-liczba urojona” w którym znajdujemy słowa: *wszystko zaczyna się poruszać/ gdy zwątpimy w świat*. Zwątpić czyli nie dać wiary dotychczasowemu obrazowi świata, to znaczy naruszyć stabilność tego co do tej pory pozostawało niezmiennie. Podmiot odkrywa moc tzw. liczby urojonej, „przenosi” jej znaczenie w siłę stwarzania światów poetyckich, równouprawnionych w istnieniu ze światem rzeczywistym.

Zaryzykowałabym tezę, że podmiot w wierszach Małgorzaty Skwarek-Gałęskiej zdecydowanie afirmuje świat wyobrażony od świata rzeczywistego. Tę afirmację odnajduję w słowach wiersza „przyśnił mi się...”: *nie dla mnie słońca gotowe/ nieba umeblowane/ prawdy zastygłe*. Wskazują również, że dla obrazu poetyckiego istotny jest ruch, zmienność, niemożność zatrzymania. Podmiot poetycki staje się wędrowcem. Rzeczywistość „urojona” wypełniona jest doznaniem zmysłowymi - dźwiękiem, kolorem, obrazem.

W poezji tej obecne są liczne odwołania do innych sztuk, głównie malarstwa i muzyki (Wyczółkowski, Turner, Chopin). Synestezja również jest chwytem, który poetka bogato wykorzystuje, chociażby w wierszu „nasze domy są w nas” czytamy: *czasami świt dociera wiatrem/niespodzianie wywabiając płamy nocy/z palety nagle odłożonej/z partytury pełnej genów/dziwnie pomieszanych na pięciolinii* czy w wierszu „Kolory”: *kolor indygo to kolor krzyku sowy u Sylwii Plath* lub w wierszu „przeszli obok”: *zajęta dobieraniem liter strojeniem słów/nie zauważyłam groteskowo wygiętego życia*.

Poetka skupiona jest na własnym, wewnętrznym świecie, na przestrzeni najbliższej jej doznaniom. Między tą przestrzenią a zewnątrz cała gama widzeń, przywidzeń, przewidzeń. Cała wrażliwość. Poetka ma świadomość, że jej świat wypełnia przede wszystkim ona sama, bo przez jej oczy „płyną” obrazy. Ale to przestrzeń najbliższa, wokół zasięgu widzenia. Ten poetycki świat balansuje na granicy snu i realnego. W wierszu „Wieczorem” czytamy: *bo mały jest mój kamienny krąg/można być bardzo wewnątrz/lub bardzo na zewnątrz*. Kamienny krąg, zamknięta, własna, przestrzeń. Świat wewnętrzny. W wierszu „Kamienie na szczęście” zwraca natomiast uwagę stwierdzenie: *[kamienie] mogą się stać fundamentem/ domu gdziekolwiek w duszy/lub na mniej stałym gruncie*. Kamienie z wiersza nie mają ani masy, ani ciężaru, są tylko wyobrażonym kształtem, który może się zmieniać, jest nieprzewidywalny, bo dusza ma moc zaskakiwania.

Moment, w którym, moim zdaniem, podmiot zdecydowanie formułuje zsubiektywizowane oglądu świata do maksimum, odnaleźć można w utworze „inny czas-inna moralność”: *wywróć wzrok jak poszewkę/ patrz do środka*. W konsekwencji świat wewnętrzny dominuje nad „wątpliwym” łańcem rzeczywistości. Jest autentyczniejszy, prawdziwszy, chociaż nieprzewidywalny. Wynika z nas. A my egzystujemy między tajemnicą a empirią. Pogranicze takiego bycia jest z pewnością inspiracją autorki zboru poetyckiego „...i...”.

Hanna Prosnak

Ciało wiersza

Nie chciałbym za bardzo „wydwarzać” - jakby napisał znany Łukasz Górnicki - przy analizie materiału poetyckiego M. T. Skwarek-Gałęskiej, ale wielka postmodernistyczna metafora Ciała i Głosu wydała mi się tu dość użyteczna. Nie jestem jednak do końca wierny tym sensom, jakie przy użyciu owej dyktorii się pojawiały w rozlicznych esejach i pracach filozoficznych, pamiętam bowiem, że źródłem tego dopełniania (Ciało - Głos) należałoby szukać raczej w myśli i konceptach kognitywnych. Nie wypada mi tu nawet przypominać, że znana praca Marka Johnsona wprowadziła ów element „cielesności” w sfery mentalne („The Body In the Mind”) ustalając żelazną zasadę nowej koncepcji poznania: najpierw fizyczne doświadczenia - potem słowna konceptualizacja.

Można by przecież powiedzieć o wiele prościej: poezja Małgorzaty T. Skwarek-Gałęskiej prezentuje znaną przecież próbę „zapośredniczenia” przeżyć i doznań fizycznych (właściwie: sensualnych) za pomocą konstrukcji „myślnych” (metaforyzacji, poetyckiego konceptu, semiotycznego przekładu). Wszystkim tym próbom patronuje jednak kognitywna zasada nierozdzielności („pomieszania”) cielesności i logosu. Tę jedyną poetka w końcu oswaja, ale też potrafi w sposób przekonujący, autentyczny pokazać dialektyczne napięcia, wewnętrzną psychomachię, lęki, jakie ów proces „oswajania” wywołuje.

Już w pierwszym wierszu autorka wyraźnie określa jego teksturę: „odchodzę i wracam do wierszy, które niczym mokry jedwab ciasno otulają myśli nie pozwalając na oddech..” W innym wierszu „przestrzenie kart” są „białe i śliskie”. W końcu przywołuje znaną metaforę:

„pisanie” = „życie” („daję płynąć szerokiej strudze atramentu i będę potem jasna i różowa jak gdyby odprawiono nade mną czary zmartwychwstania”). Ów pierwszy cykl wierszy można by przy porządkować zasadzie „narodzin słowa”, zaś cykl ostatni

„Spotkania” stanowią poetyckie dedykacje dla przyjaciółek po piórze, tych łódzkich poetek, z którymi „w słowie” już się spotyka. Taka przemyślana kompozycja nie bez racji pozwala nam przypuszczać, że i cały tomik rządzić się będzie jakąś wyraźną zasadą dystrybucji poetyckiego materiału.

Pani Małgorzata tę zasadę nazywa, nie ukrywa chytrze swoich pomysłów. Jak się wyżej pisało, ich źródło ukryte jest w nęcących podstawach kognitywizmu, ale tu - w „poetyckim rzemiośle” - zostaje mądrze rozdysponowane na „sensualne” i „konceptualne”. Mówiąc jeszcze wyrażniej: poprzez odwołanie się do aistekai (sztuk zmysłowych) poetka uzyskuje efekt „poetyckości” bądź przez prywatny akt intersemiozy (przekładu znakowego), bądź przez paradoksalne uwikłanie w niespodziane sensy czegoś, co na pozór jest proste, nie wymaga komentarza, jest po prostu „dane”. [...]

Henryk Pustkowski

Małgosia jest osobą ciepłą, wrażliwą, otwartą na innych, pełną empatii oraz społecznikowskich pasji. Zarówno w życiu, jak i w poezji kieruje się wyższymi wartościami – humanistycznymi, etycznymi, estetycznymi. Jak się czegoś podejmie, to robi to z zacięciem artysty, a jednocześnie z delikatnością kobiety. Ważne są dla niej przyjaźń i piękno smakowane z każdą mijającą chwilą, aby ich sens wyposażył nas na długą wędrówkę – z plecakiem, gitarą i tomikiem wierszy. Nieustannie składa znaki w słowa, z nostalgiczną zadumą „próbując ratować dzień” i odkrywać „zagadkę linii życia”.

Marek Czuku

***

Janowi Juszczykowi

w KSIĘDZE RODZAJU pięknie spętane słowa
legły znaczeniem na epokach wielu
i odpowiedziach których nie ma
te pytania co krzyczą tłą się płożą
te pytania czekające szeptu w sobie
więc zakreśliłeś limes taką dziwną tęczę
nieskorą kolorów lecz w barwach tysiącu opartą
i postawiłeś krzyże dobrze widoczne w krajobrazie
byśmy my chlebem ziemskim karmieni
wierzący że niebo jest wokół pamiętali
o krwi bandażach i prochu w jaki obrócić się także krzyże

W obliczu egzekucji

Wandzie Karczewskiej

wyszły z dołów tysiącletnie mary
ze swym ciężarem każda na ramionach
gubiąc proch będący częścią pełną
od miłości do śmierci i znowu
zarażają nową chwilę czasem
nowy czas starym
stary porzucany zmienia się w krzyż
ile to jeszcze bitew nim upadek
nim klęska
a może nowy z miłości nie z prochu
nim zniknie uciekająca
przed nim droga
a może między jedną
a drugą wojną jakiś świt
a może bardziej się kocha gdy znika miłość
następny dół i zasypane wątpliwości
usiłują się wydostać gubiąc macki lęku
pod białą brzozą w obliczu plutonu egzekucyjnego

Przedmowa

Ogólnopolski Konkurs Poetycki Łódzkiego Oddziału Związku Literatów Polskich został rozpisany w 2011 roku - ogłoszonym Rokiem Czesława Miłosza. Wydawało się, zatem słusznym, aby ten właśnie poeta patronował naszemu przedsięwzięciu. Dobrym zwyczajem jest, bowiem, przypominanie dzieł twórców, którzy odeszli a wnieśli tak wiele do kultury polskiej i światowej. Poeci nie zawiedli. Nadesłano wiele ciekawych tekstów inspirowanych twórczością Czesława Miłosza. Wiersz „Oeconomia divina”, z którego pochodzi wybrany cytat jest obrazem świata, który może stracić rację istnienia. Jest on jałową krainą upadku i cierpienia, pozbawioną sacrum, które winno scalać. Popada w chaos rzeczywistości wypełnionej najróżniejszymi przedmiotami mającymi zastąpić wartości. Ginie przeszłość, rozmywa się teraźniejszość, a wszystko to, jest częścią boskiej gospodarki, co sugeruje tytuł. Z taką oto materią musieli się zmierzyć twórcy. Takie też, są wiersze Eli Galoch, której przyznano pierwszą nagrodę. Formatują świat, którego nie ma. Zniknął a z nim duża część naszego dziedzictwa. Ukazują prawdę apokalipsy, aby ostrzec „przed tłumem szukającym nowych ofiar”. Wiersze Magdaleny Cybulskiej pokazują w niezwykle malarski sposób wspólnotę losów przyrody, przedmiotów i ludzi. I za to przyznano drugą nagrodę. Trzecią nagrodę otrzymał Mirosław Szałata, który ukazał nam osobiste przestrzenie, spotkań z Czesławem Miłoszem i jego dziełem. Trzy wyróżnione zestawy: Sławomira Płatka, Doroty Ryst oraz Janusza Solarza również wpisują się w podstawowe przesłania wiersza „Oeconomia divina”. Wszyscy nagrodzeni i wyróżnieni, dobrze posługują się narracją, operują metaforą, malują słowem.

Każdemu człowiekowi a twórcy w szczególności, potrzebne jest odpowiednie zakorzenienie w kulturze. Konkurs to wykazał i można się o tym przekonać czytając utwory zamieszczone w tomiku. Jury starało się wybrać najciekawsze propozycje, choć było to trudne. Obok nagrodzonych i wyróżnionych można tutaj znaleźć także teksty wyróżnione drukiem. Warto bowiem pokazać co ciekawsze propozycje twórczego podjęcia tematu. Konkurs ten był wyzwaniem zarówno dla organizatorów jak i poetów.

Gala Konkursu odbyła się 4 listopada 2011 r. w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Łodzi. W trakcie uroczystości przeprowadzono turniej poetycki „Trzy smaki”. Aby stanąć w szranki należało przedstawić propozycje poetyckie w trzech etapach: gorzki, pikantny, słodki. Turniej wygrała Magdalena Cybulska, otrzymując Nagrodę Publiczności.

Czesław Miłosz „Oeconomia divina”: Inspiracje 2011 / [przedm. Małgorzata Skwarek-Gałęska] // Łódź: Wojewódzka i Miejska Biblioteka publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, 2012

Teresie Rudowicz z powodu: „Podobno jest taka rzeka”

Szczegóły kaleczące

nurt tej rzeki leniwy po wierzchu
kryje wrzącą lawę a ona też dna
nie sięga bo kto wie gdzie to
ale w połowie płynie inna imion
znień znaków zapytania przepaści
porzuconych lin ratunkowych
niesionych z wiatrem opowieści kamienic
dawno rozebranych bram powietrza
zagadek gliny chwil spajających wczoraj
nieodgadnione rozdwojenie
dzisiaj połączenie jeszcze bardziej tajemnicze
wybrałaś sobie siebie i odtąd lawina
co będzie pierwsze co ostatnie
za murem dymu mgły
księga otwarta na grę na teatr
brak sceny kurtyny widowni
jest operator światła
wydobytą szczegóły kaleczące
krzyk z nurtów tych rzek niezmieszanych
ciągle zaskakują – tym że są ?

po przeczytaniu wierszy z tomu
"Do wszystkich niedostępnych brzegów..."
Andrzeja Dębrowskiego

***

aby być bliżej
nie wolno przestać wierzyć
w coś
w kogoś
bo brzegi okrutnie zawieszono
w oddali
dialektyka?
fale zawsze zlizują słońce
ślady żywych a kolejne obrazy
nałożą się na odchodzące
poezja nie umrze ze strachu
zabiją ją tubylcy życiem na kredyt
rozumiał ją lkar rozumie ciało
historia gotowa na śmierć
nie usłyszą jej zabijający piękno
pod okapem pragnienia
ani pazerni na szczęście
burzący domy zdziwieni bólem
wciąż rzucający kamienie
przez uchylone furtki ogrodów
w marzenia
szukający miejsca
które jest

po przeczytaniu opowiadań "Linia światła"

Wandy Karczewskiej

Linia światła

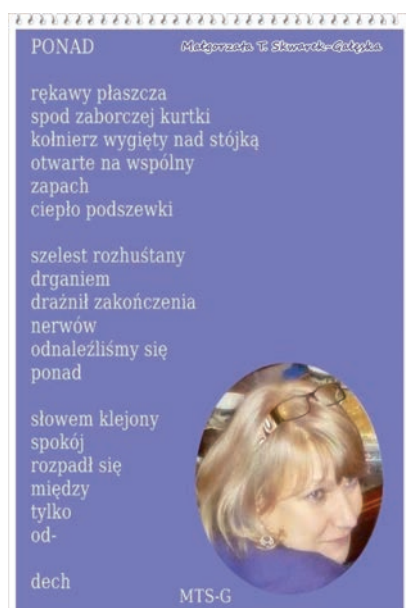
linia światła biegnie prosto
dopóki nie napotka
szyby w spojrzeniu
rozbita na odcinki
kreśli świat kawałkami
nie złożę z nich twego życia
ani recepty na życie
ani nawet światła

Elżbiecie Musiał z powodu jej poematu "Ars moriendi czyli poradnik czynności nieużytecznych"

***

niezbywalne prawo do przez wieki osławianej
przez obecność w organizmie ma nas w garści
bawi się jak kot małym sennym odchodzeniem
historycznym byciem w niebycie i na odwrót
lekkim muśnięciem wiadomości namacalna
zaglądaniem w okrągły metalowy otwór nierealna
były czasy tłuste pośpiechu przeciskania się w tłumie
przez bramę z kości przez igielne ucho przez żrenicę
uzbrojeni obwieszeni insygniami przemijania niby władcy
martwimy się nieistnieniem przed zaistnieniem
może faktyczne nas śnią siebie śnią śpiący obok
bo tyle piękna i niebyt że nawet białej kartki papieru
zwłaszcza jak ktoś chciał skoczyć z wysoka wyobraźni
zafascynowany możliwością niemożliwości
i co zrobić z tą niewiarą po drugiej trzeciej stronie
rozstania z kwiatem - czy ma siwe włosy?
znowu zapomniałam o soli gdy klatki filmu gonią
po skróconej nagle wstędze filmu i gwizdże niecierpliwie czajnik
nigdy nie będzie
zawsze jest

Po przeczytaniu tomiku wierszy "Lilak" -
Irena Tetlak

***

wyobraźnia zawiesza okno
wysoko w chmurach
kwitnie pod nim na liliowo
słowo dobre i wyrozumiałe
rozrzucone wśród ciemności światło
spaja cierpliwie świat
były z terazniejszym
początek z końcem
otula cierpliwością i aromatem kawy
na nadchodzący dzień
na odchodzące uczucie
na świętowanie i siedzenie na balkonie
z zieloną herbatą w powrocie do czasu
wydobycyego spod poduszki
pochłanianego łyżeczką jak aromatyczna
świeżo upieczona szarlotka z cynamonem

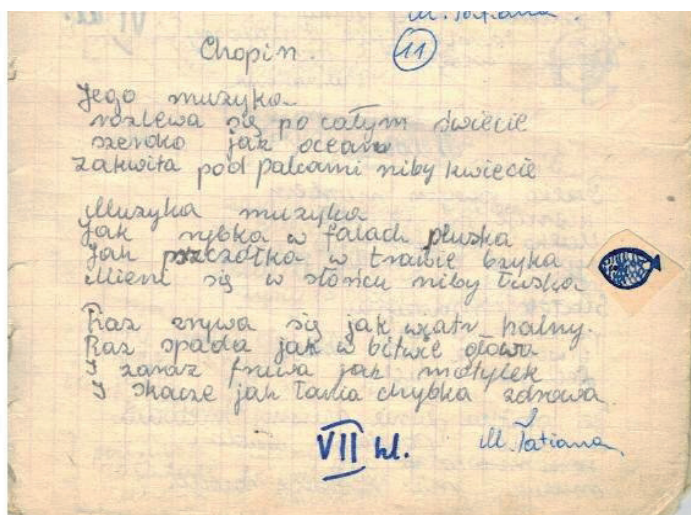
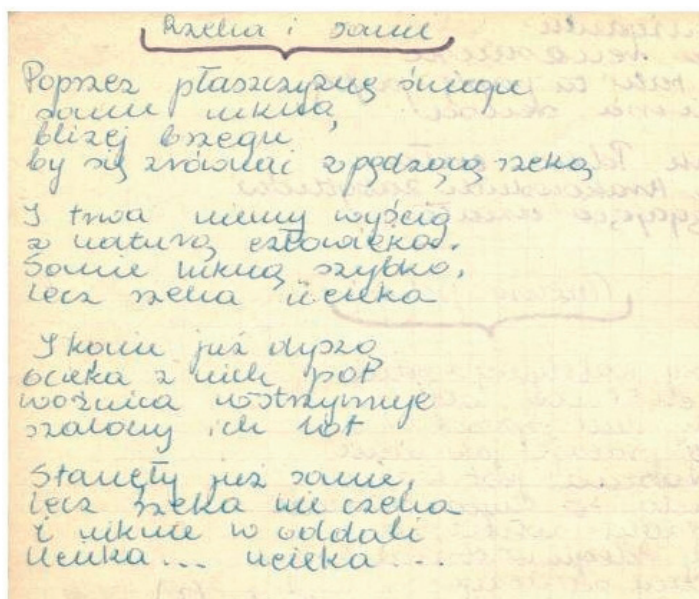
po przeczytaniu tomiku "Poskładać niebo"-
Inesa Kruszk

***

poskładane niebo
z okruszków przechowanych
w zakamarkach kieszeni
milczenia i szeptu
radości i odrobiny krzyku
świerkowych igieł
pląsających o świetle promieni
wystygłych ścieżek starych śladów
uczuć wystarczających na wiersze
i to opowiedziane światło co lęki oswaja
splatając smugi w oczko pierścienia
i miodu odrobina na skrzydle
i te rozmowy z Julią a w tle
niecierpliwość motyli w ogrodach
aż szkoda mi guzika
który zagubił płaszcz
zarzucony na ramiona
wczorajszego dnia pragnieniem

Z zeszytów szkolnych

mijanie i inne przykre konieczności

dla Eli Musiał

nie noszę zegarków
wolę spacerować brzegiem
skrajem
ale muszę pozwolić
by głębia
polizała palce posmakowała
przyjęła za swoją
pozwoliła czytać czas
ściszony na chwilę
pulsom światła
bezbżeżnością bezhoryzontowością
łatwością zapomnienia

gdyby nie kamyk kotwica
pęknięty krwawo
jak samo wszystko

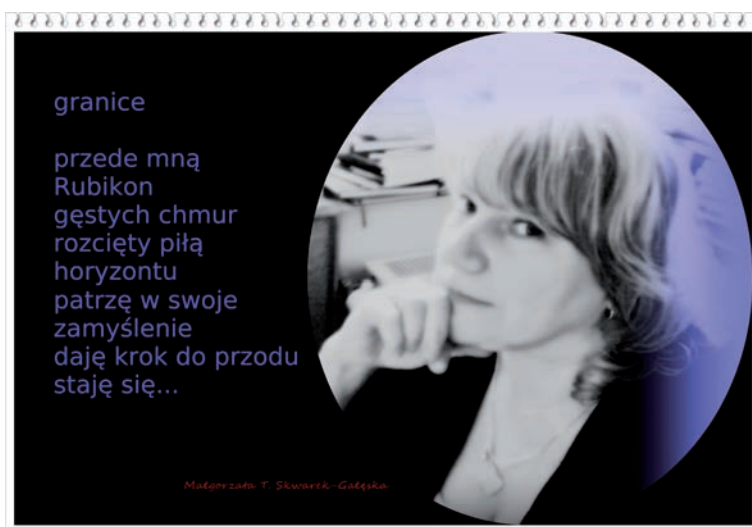
co miało krzywdzić ocaliło

po przeczytaniu "Na zdjęciu wciąż żyjemy"
Elżbiety Musiał

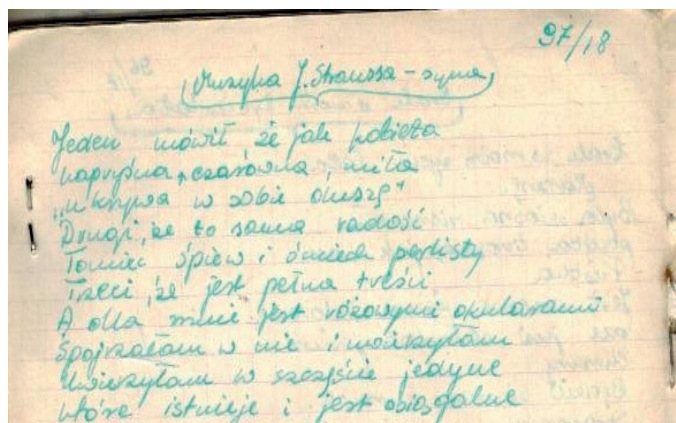
***

płaski obraz codzienności
i niecodzienności
rozwarstwa się na nitki
tworzy przestrzeń
nad unoszą się
ptaki słów
rozpostarte skrzydła
zahaczają o galaktyki
twórców dalekich
i bliskich
przemijają przez obrazy
trącając nuty morny
wydobywają dym
a w nim syreny
wabiące losem
wplatany cierpliwie
w gobelin poematu

Początek formularza

Z zeszytu szkolnego

Zdjęcia, pocztówki oraz kartki z zeszytów szkolnych zamieszczone w BIBiKu pochodzą ze zbiorów Małgorzaty Skwarek-Gałęskiej.

Zdjęcia studyjne zamieszczone w BIBiKu są autorstwa Beaty Jaśniak. Pocztówki zamieszczone w BIBiKu zaprojektowała Małgorzata Skwarek-Gałęska.

Wybór materiałów: Małgorzata Skwarek-Gałęska

Skład: Ewa Baranowska

Nakład: 100 egz.

Numery BIBiKa dostępne są na stronie www.wbp.lodz.pl w dziale Wydawnictwa własne